

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشکده ادبیات و علوم انسانی

کارشناسی ارشد تکنولوژی آموزشی

مقایسه هوش هیجانی ، انگیزش پیشرفت و خودکارآمدی

عمومی دانشجویان کارشناسی ارشد تحت آموزش الکترونیکی

وسنتی دانشگاه تهران در سال ۹۱-۹۰

پژوهشگر

آزاده قندهاری

استاد راهنما

دکتر سیدشمس الدین هاشمی مقدم

استاد مشاور

دکتر منصور عبدی

شهریور ۱۳۹۱

بسم الله الرحمن الرحيم

مقایسه هوش هیجانی ، انگیزش پیشرفت و خودکارآمدی عمومی دانشجویان

کارشناسی ارشد تحت آموزش الکترونیکی وسنتی دانشگاه تهران در سال

۹۰-۹۱

توسط:

آزاده فندهاری

پایان نامه

ارائه شده به مدیریت تحصیلات تکمیلی به عنوان بخشی از فعالیت های

تحصیلی لازم برای اخذ درجه کارشناسی ارشد

در رشته تکنولوژی آموزشی

از

دانشگاه اراک

اراک-ایران

ارزیابی و تصویب شده توسط کمیته پایان نامه با درجه: عالی

دکتر سعید شمس الدین هاشمی مقدم.....استادیار

دکتر منصور عابدی.....استادیار

دکتر سعید موسوی پور.....استادیار

شهریور ۱۳۹۱

و تقدیم به دو وجود مقدس:

آنان که ناتوان شدند تا ما توانا شویم...

مواظبان سپید شد تا ما رو سفید شویم...

پدرانمان

مادرانمان

تقدیر و تشکر:

سپاس خدای را که سخنوران، در ستودن او بمانند و شمارندگان، شمردن نعمت های او ندانند و کوشندگان، حق او را گزاردن نتوانند. و سلام و دورد بر محمد و خاندان پاک او، طاهران معصوم، هم آنان که وجودمان وامدار وجودشان است.

و با سپاس و تشکر بسیار از استاد فرهیخته و فرزانه جناب آقای دکتر سید شمس الدین هاشمی مقدم که راهنما و راه‌گشای نگارنده در اتمام و اکمال پایان‌نامه بوده است و نیز از استاد گرامی، جناب آقای دکتر منصور عبدی که زحمت مشاوره این رساله را به عهده گرفته‌اند و از استاد ارجمند جناب آقای دکتر سعید موسوی‌پور که زحمت داوری این رساله را متقبل شدند، کمال تشکر و قدردانی را دارم.

و با سپاس فراوان و آرزوی سلامتی و توفیق روز افزون از درگاه باری تعالی برای دوست بسیار عزیزم سرکارخانم سونیا موسوی‌رمضانی که در طول نگارش پایان‌نامه با نکته‌ها و توضیحات خود همراه و رفیق خوبی تا پایان راه بود.

باشد که این، خردترین، بخشی از زحمات آنان را سپاس گوید .

چکیده:

هدف از این پژوهش، مقایسه هوش هیجانی، انگیزش پیشرفت و خودکارآمدی عمومی دانشجویان کارشناسی ارشد تحت آموزش الکترونیکی و سنتی دانشگاه تهران بوده است این پژوهش به لحاظ ماهیت، موضوع، اهداف و سوالات آن از نوع کاربردی و در زمره طرح‌های پس‌رویدادی است. جامعه آماری پژوهش را کلیه دانشجویان کارشناسی ارشد دانشگاه تهران در رشته‌های مدیریت و کارآفرینی تشکیل می‌دهند، که شامل ۱۶۵۷ نفر می‌باشند. نمونه‌گیری در هر دو گروه به صورت تصادفی ساده بوده است زیرا هر یک از اعضای جامعه دارای شانس مساوی و مستقل برای انتخاب شدن را داشته‌اند. حجم نمونه جمعاً ۴۰۹ نفر بوده که به صورت تصادفی در دو گروه ۲۱۹ تایی در آموزش الکترونیکی و ۱۹۰ تایی در آموزش سنتی قرار گرفتند. هوش هیجانی به وسیله آزمون ۱۸ سوالی هوش هیجانی، انگیزش پیشرفت تحصیلی به واسطه آزمون هرمنس و خودکارآمدی عمومی از طریق آزمون شرر مورد اندازه‌گیری قرار گرفتند. پس از مشاهده تفاوت بین هوش هیجانی، انگیزش پیشرفت و خودکارآمدی عمومی، دو گروه آزمودنی، با استفاده از آزمون t مستقل مورد تحلیل قرار گرفتند نتایج حاصله از این دو آزمون با استفاده از نرم افزار SPSS ۱۶ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج پژوهش نشان داده است، بین هوش هیجانی، انگیزش پیشرفت تحصیلی و خودکارآمدی عمومی دو گروه تفاوت معنی‌داری وجود دارد. به عبارتی دیگر هوش هیجانی، انگیزش پیشرفت و خودکارآمدی عمومی دانشجویان تحت آموزش الکترونیکی از دانشجویان تحت آموزش سنتی بیشتر بوده است. در پایان پیشنهاد می‌شود که مسئولین امر آموزش عالی از فناوری‌های جدید در امر آموزش همچون آموزش الکترونیکی به منظور ارتقا و بهبود هوش هیجانی، انگیزش پیشرفت و خودکارآمدی عمومی فراگیران تحت آموزش سنتی استفاده نمایند.

کلید واژه‌ها:

آموزش الکترونیکی، آموزش سنتی، هوش هیجانی، انگیزش پیشرفت و خودکارآمدی عمومی.

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

فصل اول : طرح پژوهش

۱	مقدمه .....
۳	بیان مسئله .....
۶	اهمیت و ضرورت مسئله .....
۹	اهداف پژوهش .....
۱۰	پرسش های پژوهش .....
۱۰	تعاریف و واژه ها ، مفاهیم و اصطلاحات .....
۱۰	الف) تعاریف نظری .....
۱۱	ب) تعاریف عملیاتی .....

فصل دوم: ادبیات و پیشینه پژوهش

۱۵	مبانی نظری پژوهش .....
۱۵	الف) مبانی نظری هوش هیجانی .....
۱۷	تعریف هوش .....
۱۸	هیجانات و احساسات .....
۱۸	تعریف هیجان .....
۱۹	تعریف هوش هیجانی .....
۲۲	مولفه های هوش هیجانی .....
۲۳	مزایای هوش هیجانی .....

۲۴.....	ب) مبانی نظری انگیزش پیشرفت
۲۶.....	دیدگاه های مختلف در انگیزش
۲۷.....	مفهوم انگیزش وانگیزه
۲۹.....	انگیزش به عنوان یک فرایند بهتر درک شده
۳۰.....	انگیزش می تواند خودگردان باشد یا به صورت محیطی کنترل شود
۳۰.....	تظاهرات انگیزش
۳۲.....	انگیزش درونی
۳۳.....	انگیزش بیرونی
۳۳.....	انگیزش تسلط
۳۴.....	سرچشمه انگیزش پیشرفت
۳۴.....	مفهوم انگیزش پیشرفت
۳۵.....	نظریه انگیزش پیشرفت
۳۶.....	ج) مبانی نظری خودکارآمدی عمومی
۳۶.....	نظریه خودکارآمدی
۳۷.....	تعریف خودکارآمدی عمومی
۳۸.....	مولفه های خودکارآمدی عمومی
۴۰.....	تقویت خودکارآمدی
۴۱.....	فرآیندهای فعال شونده مرتبط با کارآمدی
۴۳.....	د) مبانی نظری آموزش الکترونیکی
۴۳.....	تعریف فناوری
۴۴.....	فناوری اطلاعات

۴۶	..... فناوری اطلاعات و نظام آموزشی
۴۶	..... فناوری اطلاعات به عنوان سیستم کمک آموزشی
۴۸	..... زمینه پیدایش اینترنت
۴۸	..... منابع موجود در اینترنت
۵۰	..... مفهوم وب
۵۱	..... تاریخچه آموزش از راه دور
۵۲	..... آموزش از راه دور
۵۴	..... نقش یادگیری از راه دور در نوآوری آموزشی
۵۴	..... نسل های تکنولوژی آموزش از راه دور
۵۹	..... اجزای تشکیل دهنده همه نظام های یادگیری از راه دور
۶۰	..... آموزش الکترونیکی ،محصول فناوری اطلاعات
۶۰	..... آموزش الکترونیکی و آشنایی با ویژگی ها و استانداردهای دانشگاه مجازی
۶۳	..... محیط یادگیری الکترونیکی چیست؟
۶۳	..... طراحی یادگیری الکترونیکی چیست؟
۶۵	..... ابزارهای الکترونیکی و کاربردهای آنها
۶۷	..... آموزش الکترونیکی
۶۸	..... انواع آموزش الکترونیکی
۶۸	..... ساختار کلاسی آموزش الکترونیکی
۶۸	..... یادگیرنده و محیط یادگیری الکترونیکی
۷۰	..... کاربرد آموزشی الکترونیکی
۷۳	..... روشهای ارزیابی

۷۳	مزایای آموزش الکترونیکی .....
۷۵	معایب یادگیری الکترونیکی .....
۷۶	ه) آموزش سنتی .....
۷۷	روش سنتی در تدریس .....
۷۹	موارد استفاده از روش سخنرانی .....
۷۹	مروری بر پژوهش های انجام شده .....
۷۹	الف) پژوهش های داخلی .....
۸۳	ب) پژوهش های خارجی .....
۸۸	جمع بندی .....

فصل سوم : روش پژوهش

۹۵	روش تحقیق .....
۹۵	جامعه آماری .....
۹۶	نمونه آماری و روش نمونه گیری .....
۹۶	ابزار جمع آوری داده ها .....
۹۷	۱- پرسشنامه هوش هیجانی .....
۹۷	۱-۱ روایی و پایایی آزمون ۱۸ سوالی هوش هیجانی .....
۹۷	۱-۲ روش نمره گذاری .....
۹۸	۲- پرسشنامه انگیزش پیشرفت .....
۹۸	۱-۲ پایایی و اعتبار پرسشنامه انگیزش پیشرفت تحصیلی .....
۹۸	۲-۲ روش نمره گذاری .....
۹۹	۳- پرسشنامه خودکارآمدی عمومی .....
۹۹	۱-۳ پایایی مقیاس خودکارآمدی .....

۳-۲ روایی مقیاس خودکارآمدی عمومی ۱۰۰

۳-۳ روش نمره گذاری ۱۰۰

روش اجرای پژوهش ۱۰۰

روش تجزیه و تحلیل داده ها ۱۰۱

فصل چهارم : تجزیه و تحلیل داده ها

الف)ارائه داده ها ۱۰۵

ب) تحلیل داده ها ۱۱۱

فصل پنجم : استنتاج و پیشنهاد ها

استنتاج ۱۱۶

محدودیت ها ۱۲۱

پیشنهادها ۱۲۱

منابع ۱۲۵

پیوست شماره ۱ ..... ۱۴۱

پیوست شماره ۲ ..... ۱۴۳

پیوست شماره ۳ ..... ۱۴۷

پیوست شماره ۴ ..... ۱۵۰

فهرست جداول

صفحه	عنوان
۱۰۵.....	جدول ۱-۴_ توصیف رشته آزمودنی ها به تفکیک گروه
۱۰۷.....	جدول ۲-۴_ توصیف نمرات هوش هیجانی به تفکیک گروه
۱۰۸	جدول نمرات ۳-۴_ توصیف نمرات انگیزش پیشرفت به تفکیک گروه
۱۱۰	جدول ۴-۴_ توصیف نمرات خودکارآمدی عمومی
۱۱۲.....	جدول ۵-۴_ نتایج آزمون سوال اول
۱۱۲.....	جدول ۶-۴_ نتایج آزمون سوال دوم
۱۱۳.....	جدول ۷-۴_ نتایج آزمون سوال سوم

فهرست نمودارها

صفحه	عنوان
۱۰۶.....	نمودار ۴-۱ توصیف رشته آزمودنی ها به تفکیک گروه
۱۰۸	نمودار ۴-۲ توزیع نمرات هوش هیجانی.....
۱۰۹	نمودار ۴-۳ توزیع نمرات انگیزش پیشرفت .....
۱۱۱	نمودار ۴-۴ توزیع نمرات خودکارآمدی عمومی.....

فصل اول

طرح پژوهش

مقدمه

در حال حاضر انقلاب تکنولوژی عمیقاً نحوه تفکر، عمل و بسیاری از فرآیندهای کاری را در زندگی ما تغییر داده و تحولات بزرگ جامعه بشری، ما را به سویی می‌کشاند که آموزش از راه- دور و الکترونیکی امری اجتناب ناپذیر خواهد شد. مردم جهان در حال حاضر یک جامعه متصل رو به افزایش با تعداد بدون انتهای ایده و اطلاعات برای به اشتراک گذاری را تشکیل می‌دهند. یک گزارش بین المللی در سال ۲۰۰۶ اعلام نمود که بیش از ۵/۲ میلیارد تجهیزات اطلاعاتی (شامل گوشی موبایل، تلفن‌های هوشمند و انواع کامپیوتر) متصل به هم روی کره خاکی وجود دارد. این گزارش اعلام داشت که در آن زمان بیش از یک میلیارد نفر روی اینترنت حضور داشته اند و تا سال ۲۰۱۱ این رقم به بیش از ۲ میلیارد نفر خواهد رسید. در این دنیای همیشه متصل، آموزش یا یادگیری الکترونیکی توجیه دارتر از همه زمان‌های گذشته است. این فرصتی را برای هر فرد علاقه‌مند برای کسب مهارت جدید، آمادگی برای یک شغل، دنبال شغل گشتن، کسب یک دوره کامل کارآموزی، اخذ مدرک تحصیلی بدون ترک محل کار یا فعالیت خود فراهم نموده است (صفوی، ۱۳۸۸).

یادگیری الکترونیکی یکی از پدیده‌های دنیای مدرن است که در عصر اطلاعات و در جامعه مبتنی بر دانش پا به عرصه وجود گذاشته است و در تاریخچه کوتاه مدت خود از سرعت گسترش قابل ملاحظه‌ای برخوردار بوده است. (گریسون و اندرسون، ۱۹۴۵ ترجمه زارعی و موحد، ۱۳۸۴).

فراگیری که یک کلاس درس را تشکیل می‌دهند تفاوت‌های فراوانی بین آنها یافت می‌شود اما وقتی که صحبت از دلیل موفقیت سرشار بعضی از آنان و عدم پیشرفت کافی تعدادی دیگر به میان می‌آید مهمترین علتی که به ذهن می‌رسد تفاوت هوشی آنان است یکی از انواع آن

هوش هیجانی است که سالووی و مایر^۱ (۱۹۹۰) چنین تعریف کرده اند: توانایی فرد در نظارت بر احساس‌ها و هیجان‌های خود و دیگران به منظور متمایز ساختن آنها از یکدیگر و استفاده از این اطلاعات برای هدایت اندیشه و عمل خود. در نتیجه هوش هیجانی یک عامل مهم در تعیین موفقیت فرد در زندگی است و مستقیماً متغیرهای مربوط به خود شخص از جمله کار آمدی را تحت تاثیر قرار می‌دهد هوش هیجانی موجب پردازش مناسب اطلاعات می‌شود که بار هیجانی دارد و استفاده از آنها برای هدایت فعالیت شناختی ضرورت دارد (مایر و سالووی ۱۹۹۷ به نقل از بیرامی، ۱۳۸۷).

اما انگیزش پیشرفت که عبارت از میل افراد برای کسب موفقیت و شرکت در فعالیت‌هایی است که موفقیت در آن به سعی و کوشش فردی افراد برمی‌گردد. افراد دارای انگیزش سطح بالا برای حل مشکلات بسیار کوشا هستند و اگر در حل مشکلی شکست بخورند از آن دست نمی‌کشند و به کوشش خود ادامه می‌دهند در کنار انگیزش با مفهوم خودکارآمدی روبرو هستیم خودکارآمدی عمومی که سازه اصلی در تئوری شناختی اجتماعی بندورا است. این سازه به توانایی ادراک شده فرد در ایجاد و انجام یک واکنش مطلوب اشاره می‌کند (سیف، ۱۳۸۷).

بندورا^۲ (۱۹۸۶) خوداندیشی را یگانه‌ترین توانایی انسان می‌شمارد که انسان‌ها با آن اندیشه و رفتارشان را دگرگون می‌سازند و ارزیابی می‌کنند. این خود ارزیابی‌ها در برگیرنده‌ی دریافت‌های خودکارآمدی است. یعنی باورهای توانایی‌های فرد برای سازمان دهی و پیاده سازی کنش‌هایی که برای سامان‌دهی به موقعیت‌های آینده بدن نیاز است.

1- Salovy & Mayer
2- Bandura
3- Self-efficacy

بیان مسئله

با توسعه روز افزون شبکه های ارتباطی و فناوری اطلاعات، شاهد ظهور واژه های نو، ایده های نوین و شکل های بدیعی از فعالیت های مرتبط با اینترنت و فناوری اطلاعات در حوزه های مختلف می باشیم. مفاهیمی از قبیل: تجارت الکترونیک، دولت الکترونیک، بازاریابی الکترونیک، آموزش الکترونیک و... از جمله حوزه های مرتبط با فناوری اطلاعات و ارتباطات که می تواند نقش موثری در انتقال دانش بشری ایفا نماید، آموزش الکترونیکی^۱ می باشد که تحقق شعار آموزش در هر زمان و هر مکان از طریق این تکنولوژی، میسر گردیده است (احمدی، وویرجینیاری، ۱۳۸۲).

یادگیری الکترونیکی نوعی یادگیری است که در محیط اینترنت صورت گرفته است و با بهره گیری از تکنولوژی های شبکه تسهیل می شود. به طور کلی یادگیری الکترونیکی به آن نوع یادگیری گفته می شود که در محیط شبکه و در ساختی رسمی به وقوع می پیوندد که در آن مجموعه ای از تکنولوژی های چندرسانه ای، فرارسانه ای و ارتباطات از راه دور به خدمت گرفته می شود. یادگیری الکترونیکی از طریق ابزارهای الکترونیکی و با بهره گیری از ارتباط شبکه ای صورت می گیرد. اینترنت باعث شده است تا زمینه های تدریس و یادگیری در معرض حجم گسترده ای از اطلاعات قرار گیرد ویژگی اصلی و اساسی یادگیری الکترونیکی و رای دسترسی آسان اطلاعات و ویژگی های ارتباطی و تعاملی آن می باشد که این امر به ویژه در یادگیری الکترونیکی بسیار حائز اهمیت است. همانند آموزش سنتی در یادگیری الکترونیکی نیز معلم نقش کلیدی دارد. طراحی و سازماندهی آموزشی، تسهیل بحث و گفتگو و آموزش مستقیم از نقش های مهم معلم در فرآیند یادگیری الکترونیکی می باشد (گریسون و اندرسون^۲، ۱۹۴۵ ترجمه زارعی و صفایی، ۱۳۸۴). در مقابل این نوع آموزش، آموزش سنتی وجود دارد در

1-E-Learning

2-Garrison and Anderson

این روش، معلم کم و بیش بدون وقفه در کلاس صحبت می کند و دانش آموزان به سخنان او گوش می کنند (صفوی، ۱۳۸۵).

در کنار یادگیری الکترونیکی که خود، فراگیر محور است مسائلی دیگر بر سر راه یادگیری و یادگیرنده وجود دارد که توجه به آن موجب افزایش کیفیت یادگیری می شود از جمله این مسائل، ویژگی های یادگیرنده و به خصوص هوش هیجانی است.

نظریه هوش هیجانی دانیل گولمن^۱ مسئله توانایی پردازش صحیح و موثر اطلاعات هیجانی را مورد توجه قرار می دهد این نظریه هوش درون فردی و بین فردی (در نظریه گاردنر) را گسترش داده است و بر توانایی شناخت، درک و تنظیم و نظارت بر احساسات و هیجانات خود و دیگران و استفاده از آن در جهت هدایت افکار، اعمال، و ارتباطات خود و دیگران تاکید می کند. مایر و کوب^۲ (۲۰۰۰) می گویند چهار توانایی عمومی در محور نظریه هوش هیجانی قرار دارد که عبارت اند از: دریافت، ترکیب، فهم و مدیریت هیجان ها. اینان معتقدند وقتی شما نتوانید آنچه را که احساس می کنید دریابید چگونه خواهید توانست انتخاب درستی در موارد مختلف داشته باشید و نیز می توانید هیجانات دیگران را دریابند و پاسخ درستی بدهند. این نظریه در سال های اخیر توانسته است توجه معلمان و مربیان را برای به کارگیری در کلاس درس به خود جلب کند و همین امر خواهد توانست موجبات ایجاد انگیزه و پیشرفت در یادگیری را برای فراگیران موجب شود (لطف آبادی، ۱۳۸۹).

در کنار هوش هیجانی مفهوم انگیزش پیشرفت قرار دارد. منظور از انگیزش پیشرفت "میل یا اشتیاق برای کسب موفقیت و شرکت در فعالیت هایی است که در آنها به کوشش و توانایی شخصی وابسته است" (اسلاوین^۳ ۲۰۰۶: ۳۲۶، به نقل از سیف، ۱۳۸۷) افراد دارای انگیزش سطح

1 -Daniel Golman
2 -Maye & Cobb
3- Slavin

بالا برای حل مشکلات و رسیدن به موفقیت کوشش بسیار می‌کنند و حتی پس از آنکه از کاری شکست خوردند دست نمی‌کشند و تا رسیدن به موفقیت به تلاش خود ادامه می‌دهند.

متغیر دیگر پژوهش خودکارآمدی عمومی است، الگوی خودکارآمدی چارچوب مناسبی برای درک رفتار هیجان خواهانه است. الگوی خودکارآمدی نشان می‌دهد که می‌توان کسب مهارت‌های لازم را برای فعالیتی معین بدست آورد و به طور کلی هیجان‌های خود را می‌توان تحت کنترل در آورد و در فعالیت‌ها و عملکردهای خود با موفقیت و انگیزش بیشتر حرکت کرد (فرانکن، ترجمه شمس و محمدی و امامی پور، ۱۳۸۴)

بیرامی (۱۳۸۷) در تحقیقات خود بیان نموده که بین هوش هیجانی و خودکارآمدی رابطه معنی داری وجود دارد. به عبارتی هوش هیجانی می‌تواند در قدرت ابراز وجود و خودکارآمدی یادگیرندگان موثر باشد به عبارتی دیگر فراگیران با هوش هیجانی بالا از خودکارآمدی بالایی نیز برخوردارند.

فرایند یاددهی-یادگیری و فعالیت‌های جنبی آن از حیطة نفوذ رایانه برکنار نمانده است (فیضی، ۱۳۸۱) و از سویی رایانه و امکانات آن از جمله اینترنت، وب سرویس، پست الکترونیکی و... برای همه کسانی که تمایل به تفکر، فراگیری، مشارکت، مساعدت و تعامل با یکدیگر دارند مفید است (Suber, 1989). با توجه به این که در عصر حاضر ما نیازمند استفاده و کاربرد فناوری‌ها هستیم بنابراین شرایط ایجاب می‌کند که پژوهش‌های مختلفی خصوصاً در حیطة آموزش و تعلیم و تربیت انجام گیرد و از آنجایی که تاکنون پژوهش زیادی در خصوص آموزش، خصوصاً آموزش الکترونیکی در سطح آموزش عالی با متغیرهای مختلف انجام پذیرفته است لزوم توجه به آن کاملاً احساس می‌شود. لذا این پژوهش به بررسی این موضوع می‌پردازد که آیا میان هوش هیجانی، انگیزش پیشرفت و خودکارآمدی عمومی دانشجویانی که تحت آموزش

الکترونیکی هستند با دانشجویانی که تحت آموزش سنتی قرار دارند تفاوت معنی‌داری وجود دارد؟

اهمیت و ضرورت مسئله

دانشگاه‌های سنتی، بعنوان موسساتی که دوره‌های آموزشی را در یک محل ارائه می‌کنند، نیازمند درک و به رسمیت شناختن فرصت‌ها و ریسک‌هایی هستند که فناوری‌های جدید عرضه کرده‌اند، تا بتوانند جایگاه خود را حفظ نمایند چالش امروز آنست که دانشگاه‌ها نگاه دوباره‌ای به محیط آموزش عالی خود در پرتو فناوری جدید نمایند. یادگیری الکترونیکی یا به مفهوم عمومی‌تر آموزش الکترونیکی در واقع زیر مجموعه‌ای از دو دنیای بزرگ "فناوری اطلاعات" و "آموزش" است (صفوی، ۱۳۸۵).

تحولی که یادگیری الکترونیکی در آموزش و پرورش بوجود می‌آورد تنها به بهبود کارایی اجرایی و یا حفظ رویکردهای سنتی محدود نخواهد بود. آن دسته از افرادی که خود را متعهد به بهبود فرایند تدریس می‌دانند هرگز نمی‌توانند نسبت به یادگیری الکترونیکی بی‌تفاوت باشند. یادگیری الکترونیکی یک سیستم باز است. ظرفیت‌ها و توانایی‌های اینترنت باعث شده است تا زمینه‌های تدریس و یادگیری در معرض حجم گسترده‌ای از اطلاعات قرار گیرد. ویژگی اصلی یادگیری الکترونیکی، ورای دسترسی آسان به اطلاعات، ویژگی‌های ارتباطی و تعاملی آن است. هدف اصلی یادگیری الکترونیکی کیفی، نهادینه نمودن تنوع و یکپارچگی در یک اکولوژی یادگیری پویا و چالش‌انگیز ذهنی می‌باشد. این تعامل چیزی فراتر از انتقال یک طرفه محتوا می‌باشد. ارزش و اهمیت یادگیری الکترونیکی در ظرفیت آن در تسریع ارتباطات و تفکر می‌باشد و از این رو در ایجاد معنا و شناخت نهفته است (گریسون و اندرسون^۱، ۱۹۴۵ ترجمه زارعی و صفایی، ۱۳۸۴).

1 -Garrison and Anderson